

Избори - 2001

[Начало](#)

[България](#)

[Бизнес](#)

[Балкани](#)

[Свят](#)

[Европа](#)

[Общество](#)

[Указател](#)

[Събития](#)

[Документи](#)

[Контакти](#)

[За нас](#)

Вотът за НДСП - упражнение на вярата

Николай Маринов, Слави Славов*

2 юни 2001

[А Вие какво мислите?](#)

Авторите на тази публикация са аспиранти в Станфорд, САЩ, съответно по политология и икономика. Техните въпроси отправяме не само към хората от движението на Симеон II, но и към всички наши читатели, които има какво да кажат за упражнението в мислене, което май не е най-силната национална черта.

Въпреки спартанската си пестеливост с думите, Симеон повдигна темата "корупция" и предложи нещо като отговори.

Въпросът с корупцията в България е много сериозен, но разбиранията на екипа на Симеон по тази тема са наивни. Милен Велчев(водач на НДСВ в Пловдив - бел. ред) в интервю сподели, че стратегията на движението за борба с корупцията ще бъде в посока отгоре-надолу. Да оправим върха, и масите ще последват.

Проблемът с корупцията беше

проблем във върха на държавата в ерата на Беров и Виденов

Днес проблемът на управлението е, че на всяко ниво в държавната администрация и в стопанския живот,

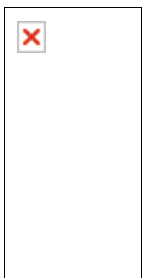
всеки, който може, краде колкото може

Общинските съветници крадат парите за чистене на улиците, таксиметровият шофьор не иска да дава бележка, туроператорите протестират против законния данък. Как да се справим с такава "корупция" не е очевидно, но върхът е нищожна част от пзела. Разклащането на върха с вливането на малко свежа политическа кръв има същите шансове да оправя България, каквито имаха

в Латинска Америка експертите с дипломи от елитни американски университети.

Да се учи в Щатите е добре, да се надяват чифт розови очила впоследствие - не.

Една силна и добре организирана политическа формация, под контрола на критична опозиция и под окото на професионални независими медии, може да има ресурсите, стимула и постоянството да се пребори с проблемите на управлението на страната. Да предприеме офанзива на всички нива, от горе до

[Проблеми на сигурността](#)

[Обяви](#)

долу, и да движи нещата напред, въпреки съпротивата на опозицията в своите редици и спънките от останалите политически сили. Колко е вероятно движението на Симеон да придобие необходимите качества в кратко- и средно-срочен план?

[Институции](#)

[Летище
София](#)

- Движението на Симеон не ви ли прилича по нещо на СДС от 1990 година?

Припомнете си лидерите на СДС през 1990: Румен Воденичаров, Петко Симеонов, Александър Каракачанов, Христофор Събев, Милан Дренчев, Желю Желев, Петър Берон, Елка Константинова, Константин Тренчев, Емил Кошлуков. Помислете за момент къде са всички те в момента и колко разнопосочни бяха политическите им траектории след 1990. Помислете за годините цепене/люспене/роене, докато СДС се превърна в партия с хомогенна идеология и структура, способна да изкара един парламентарен мандат, без да се разпадне от вътрешни центробежни сили.

[Планинска
спасителна
служба](#)

[banners](#)

[copyright](#)

Ние виждаме същата карнавална шарения от идеи и личности в листите на Симеон. Каква е вероятността бъдещата парламентарна група на Симеон

да не се разпадне година след изборите?

Според нас е много малка, като се има предвид колко аморфен е съставът на листите и това, че повечето хора в тях не се познават лично, нито познават самия Симеон. Харесва ли ви перспективата България да се върне към "надпартийни и експертни" правителства с размита политическа отговорност? Съзнавате ли, че протестният вот за Симеон и срещу ОДС и Костов в крайна сметка ще даде властта на БСП/ДПС/Евролевите, или може би дори пак на ОДС (със или без Костов)?

Какво мислите за това, че в листите на Симеон има хора като Коста Цонев, Явор Милушев, Нонка Матова? На нас това ни напомня на Великото Народно Събрание от 1990-91 година, в което бяха влезли хора като Валери Петров, Йордан Радичков, Кирил Маричков. Ние изпитваме респект към всички изредени по-горе, но спомнете си, че писателите, поетите и музикантите във ВНС изглеждаха и се чувстваха не на място и напуснаха активната политика при първа възможност. На тяхно място дойдоха други хора.

На фона на неяснотите около състава и бъдещето на НД Симеон II като политическа формация, въпросителните около личността и персоналните амбиции на лидера на движението придобиват особено важен характер.

- Какво мислите за това, че Симеон поиска правото да отзовава и заменя своите депутати от парламента?

Кого представлява един депутат - своите избиратели или партийния си лидер? Какво мислите за това, че самият Симеон няма да бъде депутат, не може да се кандидатира за президент и отказва да каже ясно дали би станал министър-председател?

Как ви харесва очерталата се перспектива той

да дърпа конците в България без да заема никакъв държавен пост

и без да бъде директно отговорен пред никого? Ако нещата се объркат в България, каква отговорност ще поеме Симеон? Не е ли логично да излезе неопетнен от всеки скандал в качеството си на "добрия цар," който си стои в

замъка, докато нещата ги объркват други, недостойни за доверието му? Подобна аура на безотговорност около политически субект е опасна и неприемлива. Единственото оръжие на избирателите срещу политици, които оплитат конците, са ясни линии на отговорност, на края на които висят оставки.

От какъв точно пост може Симеон да бъде свален?

От поста на лидер на Национално Движение Симеон II, което носи неговото име и чийто шеф е по устав?

- Каква е позицията на Симеон по отношение на политическите институции на Република България?

Отговорът на НДС II, че монархията не стои на дневен ред, граничи с очевидното, поне за около 90% от българския народ. По-важно за хората в България е: ще бъде ли Симеон лоялен към съществуващите институции, докато и ако стигнем до точката за монархията?

Симеон дотук откри, че повечето закони на страната са против него. Какво гарантира, че веднъж влязъл в парламента, няма да започне да се намесва в съдебната система и другите републикански институции?

Какво чака партийната система в частност? Симеон не веднъж заяви, че е обединител с "надпартийна" роля, и че неговото движение не възприема себе се като политически субект като всички останали. В новата световна история

не познаваме надпартиен експеримент, който да е завършил добре

за участниците. Понятието "надпартийност," обвързано с управлението на една страна, ни напомня за политическия лексикон на диктатурата. Как Симеон не намери време да изрази ясна позиция по въпроса каква точно власт вижда за себе в бъдещето на България?

Повечето привърженици на движението намират, че въпросът за държавното ни устройство не е важен сега. Позволяваме си да не се съгласим.

Сега е моментът, в който се дават обещания за после

Електоралните обещания във всяка политическа система по принцип се контролират трудно, но все пак помагат на гражданите да контролират политиците. Когато липсват дори обещания, как ще контролираме евентуални нападки срещу институциите на България утре, ако нямаме днес нищо на лице, към което да държим движението отговорно? Когато влезе в парламента, формацията ще бъде в много по-силно положение да наложи ново институционно статукво, ние, избирателите ще бъдем в много по-слаба позиция да я спрем. Властта носи със себе си правото на силния, силният утре ще решава не само кои точки да сложи на дневен ред, но и ще гласува "за" и "против". Затова ли НДС II ще изчака с дневния ред?

Дали институционният модел на България ще се променя има значение за икономическите перспективи пред страната, тъй като той е

съставна част на понятието политически риск

Какво да мислят чуждестранните инвеститори за България, като не знаят дали утре страната няма да се раздира от битки за формата на управление? Как може

лидерът на икономическия екип на НДС П Николай Василев сам да не е сигурен кога и какво ще става с политическите институции на страната, и да очаква това да не смути хората, от които се иска да си донесат парите в България?

(И изобщо, кого да слушаме за намеренията на НДС П, след като това са хора, които не се познават, не винаги познават лидера си, и се объркват постоянно дали говорят от свое име, от името на Симеон, или от името на НДС П?)

- Какво е разковничето в икономическата програма на НД Симеон П?

Ние познаваме възгледите на Николай Василев, Любка Василева и Милен Велчев - по всичко личи, че те са икономическият екип на Симеон. Те оценяват икономическата политика на Иван Костов като по-скоро "лява," като се изключи изпълнението на поетите ангажименти към МВФ. Ние сме съгласни с тази теза. Друга икономическа политика

не беше политически възможна в България

през последните 4 години.

Икономическата платформа на Симеон е значително "вдясно" от тази на ОДС - в смисъл, че иска още по-радикални и бързи реформи.

Така например, ние знаем, че икономическият екип на Симеон е обединен около идеята за рязко намаляване на преките данъци - отмяна на данък печалба и намаляване на броя и нивото на ставките на данъка върху общия доход. Всичко това при запазване на балансиран бюджет.

Ако това се осъществи, то неизбежно ще доведе до също толкова рязко намаляване на бюджетните разходи, поне в краткосрочен план (1-2 години), преди да стане осезаем положителният ефект върху данъчните приходи от предполагаемото разширяване на данъчната база, притока на чуждестранни инвестиции и ускоряването на икономическия растеж.

Как ще се хареса свиването на бюджетните разходи на социалните групи, сред които подкрепата за Симеон е най-висока в момента - бедните, безработните, пенсионерите, които

очакват Симеон да свали цената на парното?

Реалистично ли е свиването на бюджетните разходи да бъде постигнато единствено чрез тяхното "рационализиране" и без да се "засяга хляба на обикновения човек"? (цитатите са от интервю с Милен Велчев)

Политически, не е ли по-вероятен друг сценарий: намаляване на данъците, но придружено със запазване (или по-вероятно умерен растеж) на бюджетните разходи? Това очевидно ще доведе до дефицит в бюджета. И понеже България е във валутен борд и няма автономна парична политика вече 4 години, единственият начин да се финансира този дефицит ще бъде чрез емисии на ДЦК и увеличаване на държавния дълг. Той и сега не е нисък, а освен това България е поела ангажимент да го свали като условие за членство в европейския валутен съюз.

Увеличението в държавния дълг ще свали кредитния рейтинг

на България и ще вдигне лихвите, които българският данъкоплатец ще плаща по

него.

Даваме си сметка, че този ефект може да е само краткотраен, при благоприятно развитие на обстоятелствата. И все пак, тази опасност не може да се пренебрегне предвид сравнително крехката позиция на България на международните финансови пазари.

Подобно развитие много би приличало на това, което става в момента в Аржентина, страна с валутен борд вече 10 години, която в момента е под силния натиск на летливите международни капиталови пазари, притеснени от високите дългови равнища на страната (а те са по-ниски от българските като процент от БВП). Как се решава проблемът в Аржентина? МВФ отново пристига с червената лампа отгоре и дава нови заеми срещу обещания за още болезнени икономически реформи.

- Какво може да обещае НД Симеон II в сферата на външната политика? Каквито и да са критиките към предишното правителство на България, във външната политика страната практически постигна своите приоритети. Гледаме към сигурно членство в Европейския Съюз до десетилетие, вратата към НАТО е леко откряната, достатъчно е да сложим крак.

Какво означаваха уговорките, които Симеон направи относно бързото присъединяване на България към НАТО преди месец (в интервю за АФП)? На фона на събитията в Македония,

всяко колебание по отношение на НАТО от български политик значи много

"Уошингтън Поуст" не се забави да даде оценка на това как се вписва Симеон в аспирациите на България за НАТО. Влиятелният независим вестник окачестви влизането в политиката на Симеон като "страшно" ("scary"), и заключи, че "евентуалните партньори на България на Запад могат само да се надяват, че плиткият чар, който Симеон упражнява, ще се разсее преди деня на изборите."

Силният език е рядкост в САЩ, което прави реакцията на "Пуст" нещо доста близко до "Анатема!" Дори тази статия да отразява само част от настроенията в официален Вашингтон, връзва ли се тя със

самоуверения тон на Соломон Паси, че ще издейства покана за НАТО до 2 години?

Това, което направи България привлекателна за НАТО, е спокойното и конструктивно поведение на фона на силно напрежение в региона.

Това, което ни направи привлекателни за ЕС, не беше икономиката (само донякъде пазарна и функционираща), а

консолидираните демократични институции

На фона на политически обременени държави като Югославия и Македония и на ретроградните тенденции в Румъния, това ни позволи да излезем едни гърди напред като "добрите момчета".

Как ще се отрази на позициите на България рискът, който неясната платформа на движението и неговият лидер внасят за институциите в страната и за стабилния външно-политически курс? Нито НАТО, нито ЕС, обичат рисковете, а позициите, които България спечели, са все още крехки и неутвърдени. Дори малките завои

могат да ни струват скъпо откъм подкрепата на бъдещите ни съюзници.

Това са въпросите. Отговорите се чакат. За съжаление времето неумолимо тече. Симеон II заяви амбициите си да управлява два месеца преди изборите. С това

пространството за дебати беше (съзнателно?) стеснено до крайност

Тези от нас, които не сме научени да вярваме, а да задаваме въпроси, практически сме оставени без форум.

И когато липсват отговори, вотът за движението се превръща в упражнение на вярата.

**Николай Маринов
аспирант по политология, Станфорд, САЩ, участник в "Българският Великден"*

*Слави Тр. Славов
аспирант по икономика, Станфорд, САЩ*

[ето какво предлагат](#)

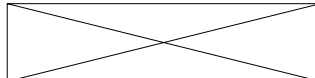
© Copyright Mediapool

[<< Назад](#)

КАПИТАЛ

ФОНДАЦИЯ
ОТВОРЕНО
ОБЩЕСТВО
СОФИЯ

BBC

DW

Искан да знам
ДНЕВНИК online
